

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

16. september 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 483 (Alm. del) af 2. september 2016 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Ministeren bedes skønne over effekten af 2025-planen og finansloven på indkomstuligheden målt ved hhv. Gini-koefficienten og opgjort som ændringen i indkomstandele for indkomstdeciler efter disponibel indkomst. I sit svar bedes ministeren foretage skønnet ud fra tre scenarier: (1) Ud fra de umiddelbare provenu- og fordelingsvirkninger af de forskellige initiativer, (2) virkningerne efter tilbageløb med uden adfærd/dynamiske effekter – herunder antagede prisændringer som følge af ændring i skatter og afgifter på erhvervslivet, og (3) efter tilbageløb og adfærd.

Svar

Formålet med regeringens Helhedsplan er at gøre vores samfund stærkere, trygge og mere robust. Den vil bidrage til øget beskæftigelse og øget produktivitet. Det er godt for den enkelte og for samfundet.

Når tilskyndelsen til at arbejde styrkes med initiativerne i Jobreform fase II m.v., bidrager det til, at indkomstforskellene øges en smule. Fordelingsvirkningerne af JobReform fase II skønnes at svare til en stigning i indkomstforskellene på 0,4 pct.-point målt ved Gini-koefficienten. Danmark vil også efter gennemførelse af initiativerne i Jobreformen være et af de lande i OECD, hvor indkomstforskellene målt ved Gini-koefficienten er mindst.

Regeringen har koncentreret opmærksomheden om fordelingsvirkningerne af Jobreformen. Det skal ses i lyset af, at Vækstudspillet og forlængelse af skattestoppet for visse afgifter vurderes at være omtrent fordelingsneutrale, og fordi fordelingsvirkningerne af SU-udspillet og den obligatoriske pensionsopsparring skal ses i sammenhæng med virkningen over en længere tidshorisont. Det giver derfor ikke mening at sammenholde de umiddelbare effekter af SU-udspillet og den obligatoriske pensionsopsparring med fx fordelingsvirkningerne af Jobreform fase II. Set over et livsforløb forventes effekterne at være omtrent neutrale.

Initiativerne til *Et mere robust SU-system* skønnes at bidrage til lidt større indkomstforskelle målt på fordelingen af de årlige indkomster. SU-udspillet skønnes således at bidrage til en stigning i indkomstforskellene på 0,2 pct.-point, *jf. tabel 1*.

Den umiddelbare fordelingsvirkning af SU-udspillet skal imidlertid ses i sammenhæng med, at SU er en overførselsindkomst til personer, som i kraft af deres uddannelse typisk vil have en relativt høj indkomst senere i livet. Baseret på tidligere beregninger¹ kan det skønnes, at fordelingsvirkningen af lavere SU målt på livsindkomsten udgør omkring 1/8 af den opgjorte virkning i et enkelt år. Målt på fordelingen af befolkningens livsindkomster skønnes virkningen på Gini-koefficienten således at være beskednen.

Det skal derudover bemærkes, at den øgede mulighed for at optage SU-lån på yderst favorable vilkår ikke indgår i opgørelsen af de studerendes disponible indkomster. Reelt er de studerendes forbrugsmuligheder under studiet dermed bedre end det umiddelbart fremgår af de opgjorte virkninger. Dertil kommer muligheden for i højere grad at kunne supplere SU'en med arbejdsindkomst, idet der med det forhøjede fribeløb gives større frihed for den studerende til at arbejde mere uden at blive modregnet i SU'en.

Tabel 1

Umiddelbare fordelingsvirkninger i 2025 af elementerne i DK 2025 – Et stærkere Danmark

	Direkte virkning for husholdningerne	Virkning inkl. nedvæltning fra erhverv
	Gini, pct.-point.	Gini, pct.-point.
Jobreform fase II	0,39	0,39
Et mere robust SU-system	0,21	0,21
Vækst 2016	-0,01	-0,02
Obligatorisk pensionsopsparring	0,03	0,03
Videreførelse af nuværende skattestop for punktafgifter	-0,02	-0,02

Anm.: Regnet med udgangspunkt i fordelingen af befolkningens familieækvivalerede disponible indkomster i 2014, dvs. med et udgangspunkt for Gini-koefficienten på 26,6 pct. De disponible indkomster er herefter fremskrevet til 2017-niveau, hvilket ikke påvirker fordelingen. Endelig er virkningen af udspillene på den disponible indkomst i 2025 i 2017-niveau tillagt den disponible indkomst i udgangspunktet og fordelingsvirkningen er herefter beregnet.

Kilde: Egne beregninger på basis af en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen.

Vækst 2016 vurderes samlet set at være omtrent fordelingsneutral, hvilket skal ses i lyset af, at nedsættelse af kapital- og aktieindkomstbeskatningen samt indførelse af investorfradraget skønnes at øge indkomstforskellene med samlet 0,06 pct.-point, mens den direkte virkning af lavere udgifter til forsyning for husholdningerne skønnes at have en fordelingsvirkning svarende til en reduktion i Gini-koefficienten med 0,07 pct.-point.

¹ *Fordeling og incitamenter 2013 (side 124), Økonomi- og Indenrigsministeriet.*

Lempelserne for erhvervslivet og andre produktivitsfremmende initiativerne i *Vækst 2016* antages på sigt at afspejle sig i lønningerne². På grund af satsreguleringsprincipperne vil virkninger på de private lønninger endvidere afspejle sig i reguleringen af overførselsindkomsterne. Endvidere vil lønreguleringsordningen i de offentlige overenskomster sikre en høj grad af parallelitet mellem udviklingen i lønnen i offentlig og privat sektor. Samlet set indebærer det, at lempelser for erhvervslivet og produktivitsfremmende initiativer i øvrigt kan antages at blive overvæltet proportionalt i indkomsterne.

På den baggrund vurderes fordelingsvirkningerne af initiativer, der påvirker virksomhedernes omkostninger og produktivitet, at være omtrent neutrale.

Det er meget vanskeligt at angive et retvisende billede af fordelingsvirkningerne af den obligatoriske opsparing. Det skyldes, at der i en meget lang indfasningsperiode næsten udelukkende vil være tale om øgede indbetalinger til pension, mens udbetalingerne først kommer på længere sigt. I 2025 vil virkningen af den obligatoriske opsparing således stort set alene afspejle sig i en reduktion i befolkningens disponible indkomster. Fordelingsvirkningen af dette fald i de disponible indkomster – dvs. efter skat og afledte virkninger på evt. boligstøtte – skønnes at svare til en stigning i Gini-koefficienten med 0,03 pct.-point.

Det må antages, at den obligatoriske opsparing, der omfatter personer som kun i beskedent omfang indbetaler til pension, vil bidrage til øget pensionsformue for pensionister, som uden den obligatoriske pensionsindbetaling ville have relativt lave pensionsudbetalinger i pensionsalderen. Udbetalinger fra den obligatoriske pensionsopsparing må dermed forventes at bidrage til en reduktion i indkomstforskellene og den umiddelbare fordelingsvirkning på 0,03 pct.-point i 2025 er med andre ord et overkantsskøn for den fuldt indfasede fordelingsvirkning. Tilsvarende gælder for de foreslåede ændringer i aldersopsparingen, som på kort sigt (herunder i 2025) ikke har nogen fordelingsvirkning, men som på længere sigt kan have en betydning for fordelingen af indkomsterne blandt fremtidens pensionister.

Afgifter og dermed virkningen af videreførelse af det nuværende skattestop for punktafgifter påvirker ikke umiddelbart de opgjorte indkomstforskelle. Tilsvarende med de overfor nævnte udgifter til forsyning. Men da en afgiftsændring påvirker forbrugsværdien af den disponible indkomst har afgiftsændringer en fordelingsvirkning svarende til en ækvivalent indkomstændring. På den baggrund kan fordelingsvirkningen af videreførelsen af det nuværende skattestop skønnes at svare til en reduktion i Gini-koefficienten med 0,02 pct.-point.

Den relative virkning på husholdningernes forbrugsmuligheder fordelt på indkomstdeciler af de enkelte hovedelementer i Helhedsplanen fremgår af *tabel 2* nedenfor.

---

² Indregning af produktivitsstigningen i lønningerne følger af, at lønningerne historisk har fulgt med produktiviteten.

Tabel 2**Virkning på husholdningernes forbrugsmuligheder i 2025 af hovedelementerne i Helhedsplanen**

Indkomstdecil	Direkte virkning for husholdningerne					Virkning inkl. nedvæltning fra erhverv				
	JR II	SU	Vækst	Pension	Skattestop	JR II	SU	Vækst	Pension	Skattestop
	<i>Pct. af disponibel indkomst</i>					<i>Pct. af disponibel indkomst</i>				
1	-1,43	-3,51	0,85	-0,47	0,23	-1,01	-3,51	2,30	-0,47	0,26
2	-0,69	-0,66	0,52	-0,35	0,17	-0,26	-0,66	1,97	-0,35	0,19
3	-0,29	-0,20	0,44	-0,25	0,15	0,14	-0,20	1,89	-0,25	0,17
4	-0,03	-0,04	0,42	-0,26	0,14	0,39	-0,04	1,86	-0,26	0,17
5	0,20	-0,01	0,39	-0,23	0,14	0,63	-0,01	1,83	-0,23	0,16
6	0,36	-0,01	0,36	-0,20	0,13	0,79	-0,01	1,81	-0,20	0,16
7	0,55	0,02	0,34	-0,18	0,13	0,98	0,02	1,79	-0,18	0,16
8	0,73	0,02	0,33	-0,17	0,12	1,16	0,02	1,77	-0,17	0,15
9	0,98	0,01	0,32	-0,15	0,12	1,41	0,01	1,76	-0,15	0,14
10	1,41	-0,01	0,57	-0,18	0,09	1,84	-0,01	2,02	-0,18	0,12

Anm.: Inddeling på indkomstdeciler og virkningen på forbrugsmulighederne er baseret på personernes familieækvivalerede disponible indkomster. Dvs. familiens samlede disponible indkomst fordelt ligeligt på familiens medlemmer, idet der i den samlede disponible indkomst indregnes en stordriftsfordel ved at være flere om at dele de fælles udgifter.

Kilde: Beregninger på basis af en stikprøve på 3,3 pct. af befolkningen.

Fordelingsvirkningerne er efter normal praksis opgjort med udgangspunkt i de umiddelbare virkninger før adfærd, herunder også eksklusive virkningen af forhøjelsen af folkepensionsalder. Inkludering af adfærd i de opgjorte fordelingsvirkninger ville kræve et betydeligt omfang af relativt grove antagelser om, præcis hvilke personer, der ændrer adfærd som følge af de enkelte elementer i Helhedsplanen.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister